

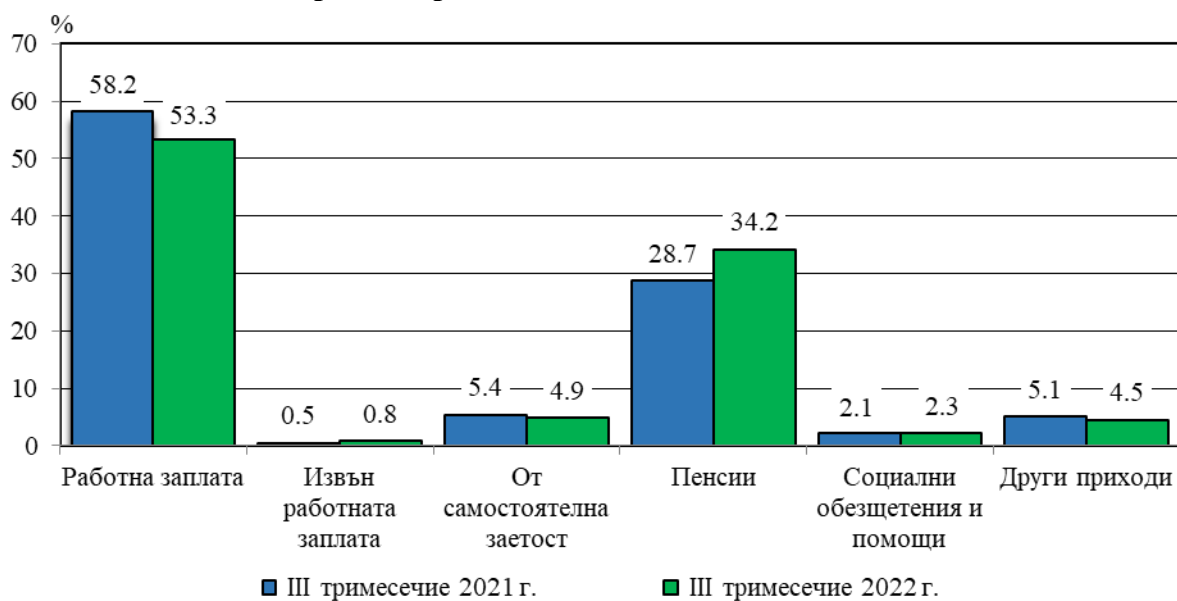
ДОХОДИ, РАЗХОДИ И ПОТРЕБЛЕНИЕ НА ДОМАКИНСТВОТА ПРЕЗ ТРЕТОТО ТРИМЕСЕЧИЕ НА 2022 ГОДИНА

Доходи на домакинствата

Общият доход средно на лице от домакинство през третото тримесечие на 2022 г. е 2 346 лв. и нараства с 21.1% спрямо същото тримесечие на 2021 година.

В структурата на общия доход с най-висок относителен дял е доходът от работна заплата (53.3%), следван от доходите от пенсии (34.2%) и от самостоятелна заетост (4.9%). Спрямо третото тримесечие на 2021 г. относителният дял на дохода от работна заплата намалява с 4.9 процентни пункта, а на доходите от самостоятелна заетост - с 0.5 процентни пункта. Делът на доходите от пенсии нараства с 5.5 процентни пункта.

Фиг. 1. Структура на общия доход на домакинство през третото тримесечие на 2021 и 2022 година

В номинално изражение през третото тримесечие на 2022 г. в сравнение със същото тримесечие на 2021 г. доходите средно на лице от домакинство по източници на доход се променят, както следва:

- Доходът от **работна заплата** нараства от 1 129 на 1 249 лв. (с 10.7%);
- Доходът от **самостоятелна заетост** се увеличава от 105 на 116 лв. (с 9.9%);
- Доходите от **пенсии** се увеличават от 557 на 801 лв. (с 43.9%);
- Доходите от **социални обезщетения и помощи** нарастват от 40 на 53 лв. (с 32.1%).

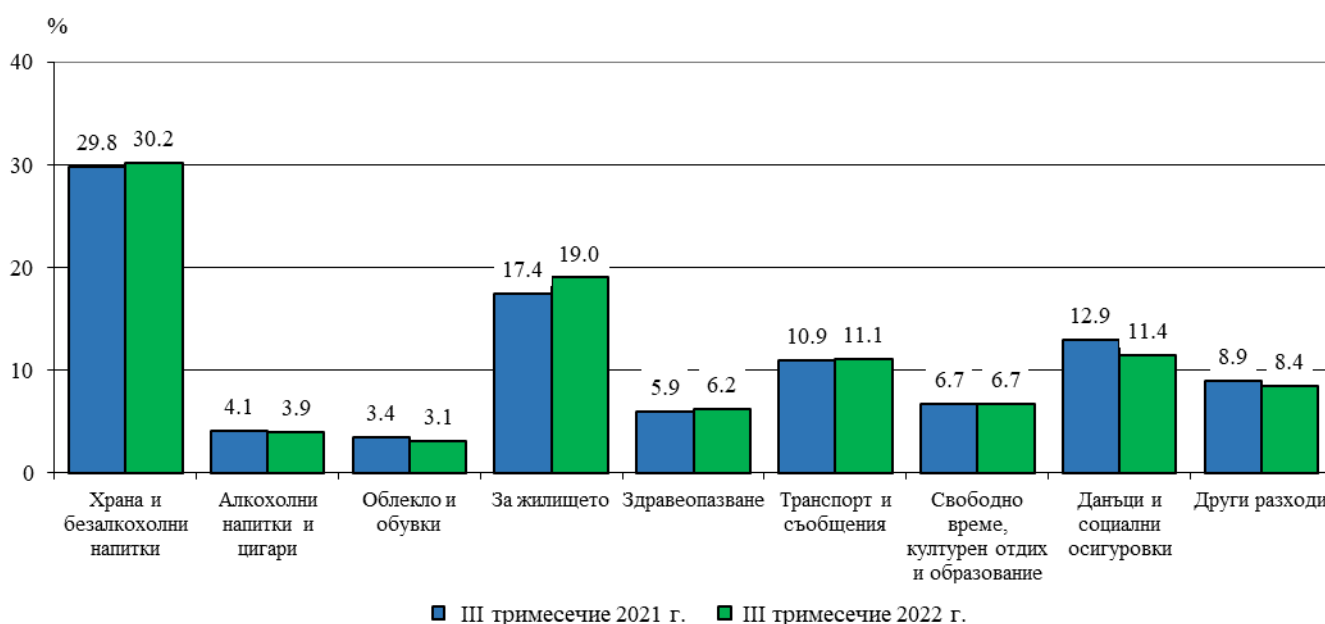
През третото тримесечие на 2022 г. относителният дял на **паричния доход** на домакинствата в общия доход е 98.9%, а делът на дохода от натура - 1.1%.

Разходи на домакинствата

Общият разход средно на лице от домакинство през третото тримесечие на 2022 г. е 2 239 лв. и се увеличава с 23.8% спрямо същото тримесечие на 2021 година.

В структурата на общия разход с най-голям относителен дял са разходите за храна и безалкохолни напитки (30.2%), следвани от разходите за жилище (19.0%), данъци и социални осигуровки (11.4%) и транспорт и съобщения (11.1%).

Фиг. 2. Структура на общия разход на домакинство през третото тримесечие на 2021 и 2022 година

Спрямо третото тримесечие на 2021 г. относителният дял на разходите за жилище нараства с 1.6 процентни пункта, на разходите за храна и безалкохолни напитки - с 0.4, а на разходите за здравеопазване - с 0.3 процентни пункта. Делът на разходите за облекло и обувки намалява с 0.3 процентни пункта, а на разходите за алкохолни напитки и цигари - с 0.2 процентни пункта.

Като абсолютни стойности през третото тримесечие на 2022 г. в сравнение със същото тримесечие на 2021 г. средно на лице от домакинство разходите по видове се променят, както следва:

- Разходите за **храна и безалкохолни напитки** нарастват от 539 на 675 лв. (с 25.3%);
- Разходите за **алкохолни напитки и цигари** се увеличават от 74 на 87 лв. (с 18.2%);
- Разходите за **облекло и обувки** нарастват от 62 на 69 лв. (с 10.2%);
- Разходите за **жилище (вода, електроенергия, отопление, обзавеждане и поддържане на дома)** се увеличават от 315 на 426 лв. (с 35.1%);
- Разходите за **здравеопазване** нарастват от 106 на 138 лв. (с 29.9%);
- Разходите за **транспорт и съобщения** нарастват от 198 на 248 лв. (с 25.0%);
- Разходите за **свободно време, културен отдих и образование** се увеличават от 121 на 149 лв. (с 23.7%);
- Разходите за **данъци и социални осигуровки** се увеличават от 234 на 255 лв. (с 9.0%).

Потребление на домакинствата

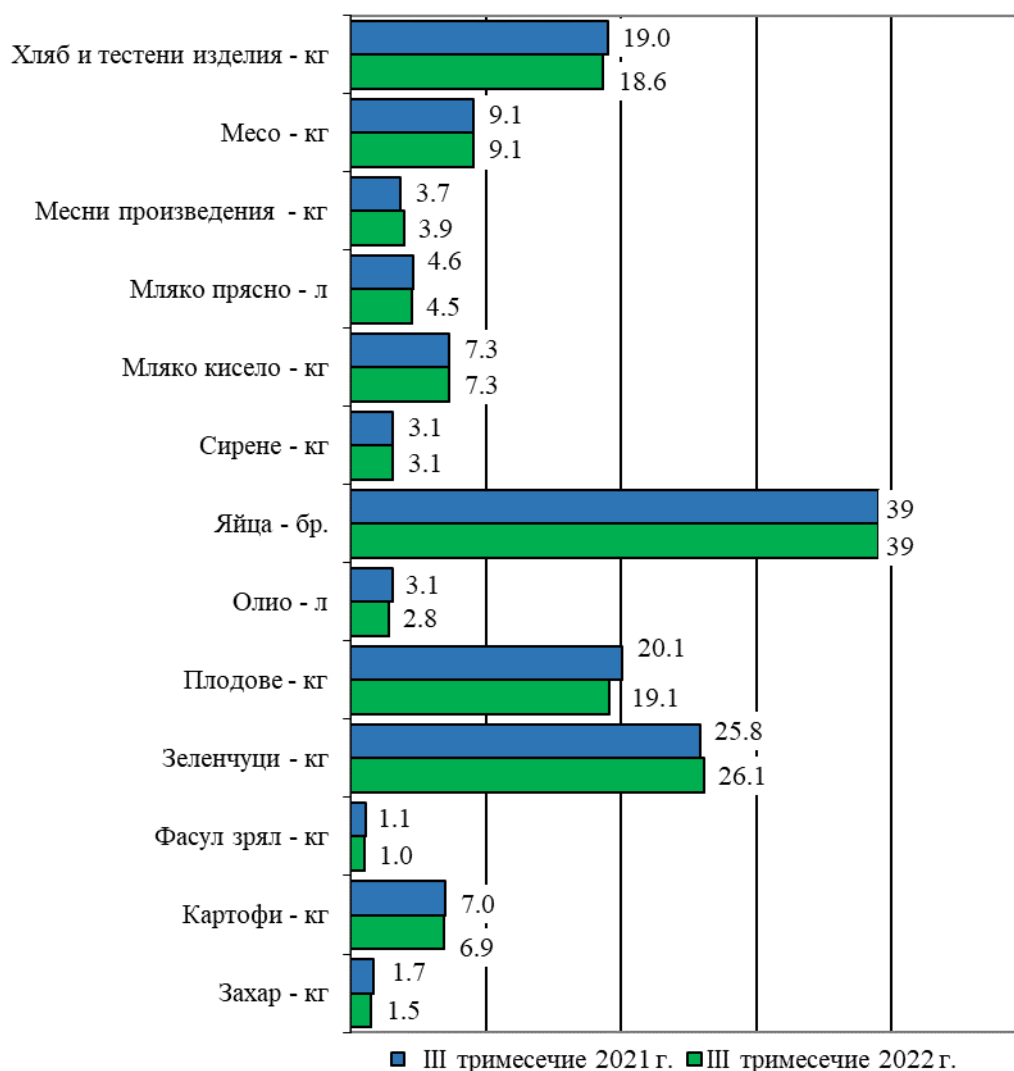
Потреблението на повечето основни хранителни продукти средно на лице от домакинство намалява през третото тримесечие на 2022 г. в сравнение със същото тримесечие на 2021 година.

Най-голямо е намалението в потреблението на хляб и тестени изделия - от 19.0 на 18.6 кг и на плодове - от 20.1 на 19.1 килограма.

Увеличава се потреблението на месни произведения - от 3.7 на 3.9 кг и на зеленчуци - от 25.8 на 26.1 килограма.

Без промяна остава потреблението на месо, кисело мляко, сирене и яйца.

Фиг. 3. Потребление на основни хранителни продукти средно на лице от домакинство през третото тримесечие на 2021 и 2022 година

Методологични бележки

Данните са получени от **тримесечното** Наблюдение на домакинските бюджети. Наблюдението е репрезентативно, като се използва случайна извадка от 3 060 домакинства.

Обикновено домакинство образуват две или повече лица, които живеят в едно жилище или в част от жилище, хранят се заедно и имат общ бюджет, независимо от това дали имат роднински връзки помежду си. Домакинство е и едно лице, което живее самостоятелно, храни се отделно и има свой отделен бюджет.

Колективните домакинства не са обект на изучаване на домакинските бюджети.

Основните показатели за доходите, разходите и потреблението се оценяват **тримесечно** и **годишно** и се представят под формата на средни величини и относителни дялове.

Доходите на домакинствата в пари и натура включват доходите на всички членове на домакинството от работна заплата, пенсии, самостоятелна заетост, обезщетения за безработни, социални помощи и други. Включват се и други доходи, общи за домакинството, като регулярни или еднократни трансфери от други домакинства и продажби на имущество.

Разходите на домакинствата включват разходите за храна, напитки, тютюневи изделия, жилище (вода, електроенергия, отопление, обзавеждане и поддържане), транспорт, съобщения, здравеопазване, данъци, социални осигуровки и други.

Потреблението средно на лице от домакинство представлява количествата консумирани хранителни продукти и напитки при домашни условия и не включва консумацията в заведения за обществено хранене.

Подробна информация за Наблюдението на домакинските бюджети и резултатите от него са публикувани на сайта на НСИ (<http://www.nsi.bg>) в рубриката „Доходи, разходи и потребление на домакинствата“ и Информационната система ИНФОСТАТ.

Приложение

Таблица 1

Общ доход на домакинствата по източници на доходи през третото тримесечие на 2021 и 2022 година

Източници	Трето тримесечие 2021			Трето тримесечие 2022		
	структура - %	средно на домакинство - лв.	средно на лице - лв.	структура - %	средно на домакинство - лв.	средно на лице - лв.
Общ доход	100.0	4022.40	1938.13	100.0	4838.62	2346.11
<i>Брутен общ доход</i>	96.3	3874.06	1866.65	96.9	4691.00	2274.54
Работна заплата	58.2	2342.76	1128.82	53.3	2576.62	1249.33
Извън работната заплата	0.5	20.21	9.74	0.8	40.51	19.64
От самостоятелна заетост	5.4	218.75	105.40	4.9	238.87	115.82
От собственост	0.3	13.78	6.64	0.6	28.83	13.98
Пенсии	28.7	1155.67	556.84	34.2	1652.79	801.39
Обезщетения за безработни	0.3	11.22	5.41	0.4	17.90	8.68
Семейни добавки за деца	0.8	33.21	16.00	0.9	41.29	20.02
Други социални помощи	1.0	38.64	18.62	1.0	49.84	24.16
Регулярни трансфери от други домакинства	1.0	39.80	19.18	0.9	44.35	21.50
<i>Приходи от продажби</i>	0.2	9.18	4.42	0.5	22.63	10.97
<i>Други приходи</i>	3.5	139.17	67.06	2.6	124.99	60.61
Изтеглени спестявания	x	185.37	89.32	x	307.19	148.95
Заеми и кредити	x	28.98	13.96	x	23.85	11.57

Таблица 2

Общ разход на домакинствата по групи разходи през
третото тримесечие на 2021 и 2022 година

Групи разходи	Трето тримесечие 2021			Трето тримесечие 2022		
	структура - %	средно на домакинство - лв.	средно на лице - лв.	структура - %	средно на домакинство - лв.	средно на лице - лв.
Общ разход	100.0	3753.19	1808.41	100.0	4617.72	2239.01
<i>Потребителски общ разход</i>	83.2	3124.49	1505.49	84.6	3906.99	1894.39
Храна и безалкохолни напитки	29.8	1118.83	539.09	30.2	1392.99	675.42
Алкохолни напитки и тютюневи изделия	4.1	153.41	73.92	3.9	180.23	87.39
Облекло и обувки	3.4	129.26	62.28	3.1	141.53	68.62
Жилища, вода, електроенергия и горива	12.9	485.38	233.87	14.5	669.36	324.55
Жилищно обзавеждане и поддържане на дома	4.5	169.25	81.55	4.5	209.71	101.68
Здравеопазване	5.9	220.39	106.19	6.2	284.39	137.89
Транспорт	6.6	249.15	120.05	7.0	321.52	155.90
Съобщения	4.3	161.89	78.00	4.1	189.21	91.74
Свободно време, културен отдих и образование	6.7	250.25	120.58	6.7	307.69	149.19
Разнообразни стоки и услуги	5.0	186.70	89.96	4.6	210.36	102.00
<i>Данъци</i>	5.3	200.67	96.69	4.6	210.27	101.95
<i>Социални осигуровки</i>	7.6	283.96	136.82	6.8	314.73	152.60
<i>Регулярни трансфери към други домакинства</i>	0.8	29.57	14.25	0.6	29.91	14.50
<i>Други разходи</i>	3.1	114.49	55.17	3.4	155.83	75.56
Влог	x	259.23	124.91	x	365.78	177.36
Изплатен дълг и даден заем	x	76.51	36.87	x	78.68	38.15